

ՄԱՏԵՆԱԳՐԱԿԱՆ

ՍՐԲՈՅՆ ԵՓՐԵՄԻ

Ի ՅՈՒՍԷՓ ԵԻԹՆ ՎԱՅԱՆԳԻ

Ստորև Սիմոնի յարգելի ընթերցողներուն կը ներկայացնենք Հասկանալի գրութիւն մը, որ կը գտնուի Ս. Յ. Թիւ 1925 (էջ 513ր—521ա) եւ 1934 (թղ. 38ա2—44ա2) Աստուածաշունչներուն մէջ:

Նկատելով որ անոնցմէ առաջինը օրինակուած է ԺԳ. դարուն, իսկ երկրորդը անկէ մօտաւորապէս չորս դար ետքը, նախապատուութիւնը տուինք Հնագոյնին:

Այդ բնագիրը սակայն լման չէ, կը պակսի վերջին մասը. ուստի Հարկադրուեցանք լրացնել զայն երկրորդ Աստուածաշունչին պարունակած բնագրով:

Գրութեան առաջին մասը, որ առնուած է Թ. 1925 Աստուածաշունչէն, Համեմատեցինք երկրորդ բնագրին հետ, եւ տարբերութիւնները՝ մասամբ նշանակեցինք տողատակի ծանօթութիւններով. Թ. 1925ին յատկացնելով Ա. եւ Թ. 1934ին Բ նշանատառերը:

Այն պարագային որ Բ ունէր յայտնապէս աւելի ուղիղ ընթերցում մը քան Ա, բնագրին մէջ գրինք Բի ընթերցումը եւ Աինը ղետեղեցինք վարը իբրեւ ծանօթութիւն:

Թիւ 1925 Աստուածաշունչի գրչութեան մէջ աչքի դարձող ուղղադրական պարագաներէն յատկապէս կ'արժէ յիշել թէ գրիչը անցեալ դերբայի նալ վերջաւորութեան փոխարէն ընդհանրապէս կը գրէ նլ. այդ կարգի բառերէն քանի մը հատ նշանակեցինք, եւ միւսները զանց ըրինք, նկատելով որ ներկայ բացատրութենէն ետք զիւրահասկնալի կը դառնար այդ պարագան: Այդ ձեւով վարուեցանք նաեւ ուղղադրական այլ տարբերութիւններու նկատմամբ:

Ս. Եփրեմի անունը կրող այս գրուածքը յիշուած չէ Ջարրհանէյեանի «Մատենադարան Հայկ. Թարգմ. Նախնեաց» երկին մէջ: Ներկայ գրութիւնը կը պարունակէ կարգ մը նորակերտ բառեր որոնք կը պակսին Հայկաղեան Նոր Բազմիրքի մէջ: Մեզի անհասկնալի մնաց վերնագրին «Վահանգի» բառը:

Ոսկեդարեան շունչով այս նշխարին ընթերցումը կը կարծենք թէ անհաճոյ պիտի չըլլայ անոնց որ կը սիրեն Ասորի մեծանուն հեղինակը եւ անոր ժրամիտ Հայ Թարգմանիչը:

Ա. Յ. ՍՐՃՈՒՆԻ

Աստուած Աբրահամու, Աստուած Սահակա, Աստուած Յակովբա, որ
ընդրեցեր¹ դաւանին ծառայից քոյց Աբրոյ, որք սիրեցին՝ զբեղ, պարգևեաւ եւ
ինձ Փրկիչ, զի բղխեցան եւ յիս ցնցուղք² շնորհաց քոյց առատապէս, որպէս
զի կարացից պայծառագոյնս եւ մեծագոյնս պատմել զհանդէս ամենալաւին
Յովսեփա, եղևոյն միշտ պարկեշտին³, որ միանդամայն եւ ցուփ ծերութեան⁴
էր Հայրապետին մերոյ Աբրոյն Յակովբա: Սա ինքն մանուկ, սա ի նորահա-
ռակի տալաւորէր զերկրորդ զգալուստն Քրիստոսի, նկարագրեց, առաջինն ե-
ղև⁴ ի Կուսէն Մարիամա, զհանդերձեալն դարձել զալ Հարկանել զընդհա-
նուրս: Արդ աշուհեաւ իրբեւ զսիրելիք Քրիստոսի Հաստատուն եղել Հոգով,
որպէս զի առանց վայրացածուի⁵ լինելոյ, լսել եւ տեսանել զայսպիսի դործառ-
նութիւն մանդանն⁶:

Բայց եւ, եղբարք, ոչ միայն դայս ասեմ, եթէ վայելուչ է մանուկն,
այլ միանդամայն մեծ եւ սքանչելի, եւ եղբար⁷ պարկեշտութեան, եւ բարի
մրցման յաղթական⁸ դարմանալի, յաղապս որոյ առաւել աւերինակ եղև մեծին
այնմիկ Տեառն գալստեան, ի րաց հանցէ իւրաքանչիւր ոք յոգոց⁹ դամենայն
զընդունայնական Հոգս աշխարհիս աշտրիկ, եւ ընդալցի ցանդութեամբ զբաղց-
րական զիրս, քանզի է եւ Հոգեւորական ուրախացուցանելով զոգի:

Արդ զոր աւերինակ Տէր առաքեցաւ առ մեզ ի ծոցո Հաւր, ապրեցուցա-
նել զամենիսին զմեզ, աշպէս եւ մանուկն Յովսեփի ի Հայրենի ծոցոյն Յակով-
բա առաքեցաւ ի տեսանել զեղբարսն: Եւ որպէս եղբարքն Յովսեփա տեսին ըղ-
նա մերձեցեալ, եւ սկսան խաւսել շարութիւն զմամնէն, եւ մանաւանդ խաղա-
ղութիւն բերելով նոցա ի Հաւրէն:

Այսպէս եւ Հրեայքն խստաոխրաք միանդամայն տեսել զՓրկիչն ասէ-
ին. Սա է Հաստատութեամբ¹⁰ ժառանգն նորա, սպանցուք զսա եւ եղիցի մեր
ամենայն: Ըստ որում եւ եղբարքն Յովսեփա ասէին. սպանցուք զսա, եւ վճա-
րեացուք յերազուր նորա: Եղբարքն Յովսեփա ճաշելով, միանդամայն վաճառե-
ցին զնա սպանանել կամաւքն: Այսպէս ըստ նմին աւերինակին եւ Հրեայքն
պիղծք ուտելով զդատիկն սպանանէին զՓրկիչն:

Իջանելն Յովսեփա յեղիպտոս նշանակէ զՓրկիչին մերոյ զիջումն յերկ-
նից, եւ որպէս Յովսեփի էր ի ներքս ի սենեկին՝ յամաթ արար զամենայն դաւ-
րութիւն մեղաց, եւ պայծառագոյնս երեւեցոյց զյաղթութեանն զպսակն ընդ
դէմ եղիպտոսւորոյն¹¹ իւրոյ տիկնոջն: Այսպէս եւ փրկիչն ոգոց¹² մերոց իւ-
րով իշխանութեամբն իջնել ի դժոխս անդ¹³ զամենայն դաւրութիւնն իւրոյ ըղ-
ղժընդակութեան մահու եւ դժոխոց առ ի գոռողէն: Եւ վասնզի մեղացն յաղ-
թեց Յովսեփի ի բանդին մինչ ի ժամանակ պսակաց, այսպէս եւ Տէրն զի բարձ-
ցէ զամենայն զմեզս¹⁴ աշխարհիս՝ ի գերեզման դնի:

Յովսեփի ի բանդին գերեզման մին, որ աւերնակաւ առնէ կացել մե-

1 Բ. Յակովբայ, որ ընտրեցեր

2 Բ. ցաւղք

3 Ա. ծերութեանդ

4 Բ. նկարագրեաց, զառաջինն եղևալ

5 Բ. վայրածածուկ

6 Բ. մանկանն

7 Բ. եղբոր

8 Ա. յաղթանակ

9 Բ. յոգւոց

10 Բ. հաստատութեան

11 Բ. եղիպտոսիոյն

12 Բ. ոգւոց

13 Ա. անդ

14 Բ. մեզս

* ՀՃՄ. Տաշեան. Բ. Զեռ. Վիսննայի. Ի. 126:

ծաղկաւ րնդարձակութեամբ : Իսկ Տէրն մեր զերիս աւուրս ի դժոխս եղեալ¹⁵, որպէս զդարձաւոր զի մի կրեացէ ապականութիւն : Յովսէփ ի բանդին հրամանաւ փարաւունի ելանէ պատուարաւ ճշմարիտ աւրինակութեամբ, մեկնելով զիւրաւար զերազոցն լուծումն, զիստ թիւն նշանակելով զճանդերձեալն լինել : Իսկ Տէրն մեր որով դարձութեամբ յարուցել ի մեռելոց եւ զերել զդժոխս տարել ցուցանել¹⁶ : Հաւր իւրում զմերոյ հաշտութիւն քարոյելով յարութիւն : Յովսէփ նստաւ ի կառան փարաւունի առել զիշխանութիւն ի վերա ամենայն Եգիպտոսի, իսկ Փրկիչն մեր թաղաւոր յախտենից, վերացել ի յերկինս¹⁷ լուսաւորական պատուով բնոյ աջմէ Հաւր նստի փառաւ, ի վերա քրորէիւ իրրեւ զմեր զի միաժին :

Իսկ թաղաւորն Յովսէփայ Եգիպտոսի, առնու իշխանութիւն ի վերայ թշնամեց իւրոց, եւ ածել լինին ակամա իւր եղբարքն առաջի բեմին ըստ պանելոյն ի նոցանէն, մտանէն երկիւղիւ եւ զոգոսթեամբ երկիր պապանել վաճառելոյն ի նոցանէն ի ծառայութիւն, եւ երկիւղիւ երկիր պապանէն առաջի նորա, զորոյ ոչ կամէին զթաղաւորն (ա)լն ի վերա ինքեանց : Մանուցել Յովսէփայ զիւր եղբարքն, եցոյց զպապանդան միով բանիւ իւրով, եւ ուսել նոցա կալին ամաթով յիմարեալք, եւ ու իշխեալք հայելք շունելով զլլուխն ի վեր¹⁸ ամենեւին բացարանելք ինչ, զիտացել¹⁹ ստուգապէս զիւրեանց զմեղորն : Ի ժամուն ի յայնմիկ, յորում վաճառեցին զնա, կարծեցին հաստատութեամբ աշնուհետեւ մեռանել, իսկ որ թուեցաւ ի նոցանէն, ապականել²⁰ ի դժոխս, դտաւ յանկարծաւրէն թաղաւոր ի վերա նոցա :

Այսպէս եւ Տէրն, յորժամ եկեացէ աւղաւք ամբար²¹, նստի յաթոս իւրոյ թաղաւորութեան, եւ ածել լինին յահաւոր հրեշտակաց ամենայն թրշնամիք նորա առաջի բեմին, որք ոչն կամեցան²² զթաղաւորն ի վերա ինքեանց, քանզի²³ կարծէին երբեմն անաւրէն հրէալք, զի թէ խաչեցի՞ մեռանի իրրեւ զմարդ : Ոչ հաւանել²⁴ թշուառականքն, եթէ Աստուած եկեալ է ի փրկութիւն անձանց մերոց :

Եւ զոր աւրինակ Յովսէփ տէրառ իւր եղբարքն համարձակութեամբ, երկուցելոցն եւ զարհուրեցելոցն²⁵, եթէ եւ եմ Յովսէփ զոր դուքն վաճառեցէ²⁶ ի ծառայութիւն, եւ ահա այժմ թաղաւոր եմ ձեր ոչ կամելով : Այսպէս եւ Տէրն ցուցանէ, եւ զիսան աւրինակաւ լուսոյ իւրոց խաչողացն. եւ ճանաչեն յայնժամ զիսան եւ զՅիսուսն Այ. զխաչելի(ա)լն ի նոցանէն : Տեսէք րստուգապէս զերդ եղեւ Յովսէփ աւրինակ ճշմարտութեան իւրում Տեառնն. վասն զի առաքինութիւն ծաղկեցոյց ի յինքան ի նորահասակէն կամաւոր բարեւ²⁷ : Սկիզբն առնել այսուհետեւ եկեացուք պատմել զսրբոյ մանդանն արտաղբելով զառաքինութիւնն* :

Այս երանելիս զովթուտան ամ վարեցաւ առաքինութեամբ ի հայրենի տանն, յառաջանալով հանապազ ի յերկիւղն Այ. եւ բարի համեստութեամբ եւ պատուով ծնաւդացն եւ տեսանելով անիրաւութիւն ի յեղբարսն

15 Բ. Ելեալ

16 Բ. ցուցանէր

17 Բ. վերացեալ յերկինս

18 Ա. ի վերա

19 Բ. գիտացեալ

20 Բ. ապականեալն

21 Բ. ամպօք եւ

22 Բ. կամէին

23 Բ. քան

24 Բ. հաւանեալ

25 Բ. զարհուրեցն

26 Բ. վաճառեցիք

27 Բ. բարեւսն

* Հմմտ. նոյն, էջ 411ր :

իւր²⁸, պատմէր հաւրն սակաւ ինչ ի բազմաց: Քանզի ճշմարտացէս առաքել-
նութիւն չկարէ հաւանել ընդ անիրաւութեան, վասն զի անտեղի է: Եւ վասն
այնորիկ առէին նոքա զՅովսէփ, զի աւտար էր ի շարութեան, եւ սոմենարարի
եղելոյ մանկանն ունելոյ ի յինքեան զՍուրբն Այ: Երազ տեսանելով զհան-
դերձելոցն ինչ պատահել նմա բոտ տնաւէնութեան Այ. բարձրելոյն:

Իսկ հայրն Յակովբ չգիտացել զծածուկ տալելութիւն առ Յովսէփ,
պարզմտութեամբ վարէր, առաքելութեամբ վայելչացել ի նորահասակէն, եւ
յարածել նոցա զոչխարսն ի Սիբեմ²⁹: Իսկ հայրն նոցա Յովսէփ, իրրեւ հայր
որդեակէր, հոգայր վասն նոցա, յորժամ էին ի Սիբեմ²⁹, եւ առէ Յովսէփաւ իւ-
րում սիրելոյն. եկ զնա, որդեակ իմ, առ եղբարսն քո, եւ տես հաստատու-
թեամբ զեղբարսն քո միանգամայն եւ զհաւտիցն՝ փութապէս դառնալով:

Եւ առեալ Յովսէփաւ զպատուէր հաւրն, երթայր խնդութեամբ առ եղ-
բարսն իւր, տանելով³⁰ խաղաղութիւն ի դիմաց հաւրն, միանգամայն եւ ըզ-
խնամն³¹ զոր ունէր վասն նոցա, եւ յերթաին իւրում մոլորի ի յանապատին,
ոչ գտել զեղբարսն հանդերձ հաւտիւն իւրեանց, եւ տրտմել նորա, պատա-
հէր նմա այր, որ եցոյց զճանապարհսն, եւ յորժամ հեռագոյն զնոսա ետես
Յովսէփ, երթայր խնդութեամբ ցանկացել ամենեցուն, եւ յերթաին նորա տե-
սին զնա, եւ իրրեւ զազանք վայրենիք սղանանել կամէին: Եւ Յովսէփ երթայր
իրրեւ զդառն անմեղ անդանել ի ձեռս զայլոց: Եւ յորժամ մերձեցաւ առ նոսա,
ողջունեց բարեմտութեամբ, հարցանելով ի խաղաղութիւն: Իսկ նոքա վաղ-
վաղակի յարուցեալք վաղվաղակի մերկացուցին զպատմութեանն զոր սղեց-
եալն³² էր, եւ կրճաէին ի նա կենդանոյն կլանել զնա, խտտագոյն³³ եւ անու-
ղորմ³⁴ քն՝ իւրեանց ամբարշտութեամբն, եւ զպարկեւտն զայն, որ ոչ ինչ մե-
ղուցել, զանազան տանջէին վասն ամբարշտութեանն:

Ո Ի Թ Վ Ա Հ Ա Ն Գ Ի

Իսկ տեսել Յովսէփաւ զինքն ի շարշարանսն մատենի¹, քանզի ամենե-
ւին ոչ ոք էր որ ողորմելով եւ կամ զթալով յաղաչանսն՝ այնուհետեւ դառ-
նայր եւ յարտասուս եւ ի հեծութիւնսն, եւ նա բարձրացուցել զձայնն իւր մաղ-
թէր նոցա ասելով, վասն էր էք զուք զայլացել, աղաչեմ զամենեւին² զձեզ
անսացէք ինձ փոքր մին³, զի պատմեցից⁴ ձեզ եղբարք իմ: Գիտէք զի եւ Ռաբ-
ուէլ մայր իմ ննջեց, եւ Յակովբ հայրն մեր մինչեւ ցայժմ սգա վասն նորա,
զամենայն զոր եւ կամիք այլեւս տրտմութիւն⁵ զարթուցանել հաւրն մերում
առաջի ի նմանէն մնացելոյ, աղաչեմ զամենեւին զձեզ, զի մի եւ ես մեկնե-
ցայց⁶ ի Յակովբա, եւ մի իջէ ձերութիւն նորա կենդանոյն ի զժոխս, երզմ-
նեցուցեալ զամենեւին զձեզ յԱձ. հարցն Արրահամու, Սահակա, Յակովբա,

- 28 Ա. իմւր
- 29 Բ. Անքեմ
- 30 Բ. տեսանելով
- 31 Բ. ի դիմաց իորն եւ զխնամն
- 32 Բ. զզեցեալն
- 33 Բ. խտտագոյն
- 1 Բ. մատմեալ
- 2 Բ. զամենեւին
- 3 Բ. մի
- 4 Ա. պատմեցի
- 5 Բ. այլ եւ արտմտութիւն
- 6 Բ. մի եւս մեկնեցայց

Երբ զայն	1	Գ
Երբ զայն	2	Գ
Երբ զայն	3	Գ
Երբ զայն	4	Գ
Երբ զայն	5	Գ
Երբ զայն	6	Գ
Երբ զայն	7	Գ
Երբ զայն	8	Գ
Երբ զայն	9	Գ
Երբ զայն	10	Գ
Երբ զայն	11	Գ
Երբ զայն	12	Գ
Երբ զայն	13	Գ
Երբ զայն	14	Գ
Երբ զայն	15	Գ
Երբ զայն	16	Գ
Երբ զայն	17	Գ
Երբ զայն	18	Գ
Երբ զայն	19	Գ
Երբ զայն	20	Գ

յայն որ ի սկզբանն կոչեց զԱրքայապետ և ասէ. ել ի յերկրէ քումէ⁷ և ի տանէ հար քում, և բազմացուցից զգաւակ քո որպէս զատուկս երկնից և որպէս զաւազ ծովու որ առանց թուոյ, բարձրեալն որ ետ համբերութիւն Արքայապետ համբերել ի փորձութեան միածնի որդոյ⁸ իւրոյ, յաժարարար մատուցանել զմահակ ի զոհ աւրհնութեան, զի համարեացի համբերութիւնն⁹ Արքայապետ ի պարծանս պատարադին Այ. և փրկեց զմահակ ի մահուանէն, խոյ կախել¹⁰ փոխանակ նորա, ի պատարազ հաշտութիւն¹¹ ընդունելի:

Իսկ սուրբ շառաւիղն արհնութեանն¹² Յակովբա, բերանով Սահակա հար իւրոյ որդոյ, Ած. որ էջն ընդ Յակովբա ի նկուսութեանցն, և ասաց տալ նմա զարհնութիւնն Արքայապետ, մի քակեցայց ի Յակովբա, որպէս Հոսեփէն քակեցաւ, մի սղացէ զիս հայրն, որպէս զՀոսեփէն սղաց, և մի զարձել խաւարեացին աշքն Յակովբա, սպասելով ի դրանն, տեսանել զմուտ իմ առ ինքն խաղաղութեամբ եղել: Քանզի ահաւասիկ այժմ սպասէ ողջուկից համբուրից բերանոյ իմոյ խաղաղութեամբ առ ինքն, զարտասուս իմ ընկալել՝ խաղաղութեամբ առաքեցէք զիս առ նա:

Չայտսիկ նորա երդմնեցուցել ի յԱծ. հարցն, առժամայն արկանեն զնա ի բանդ, ոչ յԱյ. երկուցեալք և ոչ ի յերդմանցն պատկառեալք, և մահաւանդ զի պատելով զամենեցուն¹³ ոտիւքն, և թանալով արտասուաւք լոգարչապարս անողորմիցն, զոչելով և ասելով. եղբարք իմ, ողորմեցարուք ինձ: Եւ ընդեցեալ զՅովսէփի ի գուրն յանապատին¹⁴, զառնադոյն արտասուաւք և ողորմ ձայնիւ սգայր զինքն և զՅակովբ հայրն իւր, և լալով ասէր անմոռն: Հեծութեամբք, զիս(ի)էիր¹⁵ հայր իմ Յակովբ զպատահումն որդոյ¹⁶ քո, զի ահաւասիկ ի զփի¹⁷ կամ իրբւն զսպանող. զու ահա սպասես զառնալով ինձ առ քեզ հայր, և այժմ և ես¹⁸ ի զփիս արգելել եմ իրբւն զմեռել:

Դու հայր ասացեր ինձ զնա և տես զեղբարսն հանդերձ հաւտիւքն, փութապէս զառնալով. և ահա սոքա որպէս զայլք¹⁹ եղեն, բաժանեցին զիս ի քէն. ո՞ր բարի հայր իմ, ոչ եւս տեսանես զիս, և ոչ ձայնի իմոյ լսես, և ոչ զարձեալ ձերութիւնդ քո յիս հանդէի, և ոչ տեսանեմ զարձել զուրբ զալիսդ քո, զի ի մեռելոյ թաղեցելոյ ոչինչ եմ ես զանաղանել: Լաց հայր զորդի քո, և քո որդի լացցէ²⁰ զձերութիւնդ քո. զի այսպէս ի մահուութենէ զերծայ²¹ ի դրկաց քոց: Ո՞ր տայր ինձ աղանի խաւսող բարբառող, զի եկեալ պատմեցէ ձերութեանդ քում զողորմն իմ, և ասացէ քեզ, զի եկեացես և տեսցես զիս ի նկուսութեանս իմում, ցուցցէ²² քեզ և զգուսիս յոր ընդեցելս եմ, և յառել ի գուրս տեսցես զիս, և լուիցես զլալուն իմ, և զողորս զառն ողորմանս, ապա թէ ոչ յանուրջս տեսանես զիս, և այսուհետեւ ոչ տեսանես զիս:

7 Բ. քումսի

8 Բ. որդոյ

9 Բ. համբերութիւն

10 Բ. կախեալ

11 Բ. հաշտութեան

12 Բ. շառաւիղն օրհնութեան

13 Բ. ամենեցուն

14 Բ. ամապատին

15 Բ. հեծութեամբ. ո՞ր գիտէիր

16 Բ. որդոյ

17 Բ. գրի

18 Բ. այժմ եւս

19 Բ. զայլք

20 Բ. լացէ

21 Բ. զերծար

22 Բ. ցուցէ

Արդ այսուհետեւ պակասեցին ո՛ր հայր, արտասուքս իմ եւ հեծու-
թիւն քո, նուազեց անձն իմ եւ ոչ ոք է որ աւզնէ ինձ: Ու երկիր, որ գոչեցեր²³
առ Սուրբն Ած. յաղագս Արեւի արդարոյն, սպանեցելոյն ի Կայենէ, որպէս ա-
ւանդեցաւ ի նախահարցն, զի երկիր գոչեց մասն արեան արդարոյն, եւ այժմ
եւ դու բողոքէ առ Յակովբ հայր իմ²⁴, ծանուցանել նմա ստուգապէս, զիմ ըղ-
պատահումն ի յեղբարցն: Եւ իրրեւ արկին խակքն²⁵ զՅովսէփ ի դուրն, նստան
ուտել եւ ըմբել ուրախութեամբ զոր աւրինակ յաղթել ուրուք պատեւրապմոզ
հարցէ:

Այսպէս եւ նոքա ուրախութեան սրտիւ ուտէին եւ ըմբէին զուարճաց-
եալք ամենեքեան, եւ յանկարծաբէնս համբարձել զաշս իւրեանց տեսին եկ-
եալս զվաճառականս իամեւեացիս, որք երթային յեղիպոտոս, ունէին ուղտոս
բարձել խունդս, եւ ասեն²⁶ առ միմեանս՝ առաւել լաւագոյն է վաճառել զՅով-
սէփ աւտարաց, այսոցիկ վաճառականաց, զի երթեալ վախճանեացի յաւտար²⁷
աշխարհի, եւ մի մերձեացի յեղբայրն մեր ձեռն մեր, եւ յարուցեալք²⁸ ամե-
նեքին ձեռքին հանել զնա ի գիտոյն, զիւրեանց եղբարցն²⁹ իրրեւ զաղանք վա-
րենիք, եւ ասել զգինս՝ ի բաց ետուն վաճառականացն, ոչ յիշեցել զհաւրն³⁰
իւրեանց զհողեւոր արամութիւն:

Իսկ վաճառականացն ճանապարհորդել հասին ի ճանապարհին ասպա-
րիսին ի ձիւնթացիկ ի տեղին, ուր էր գերեզմանն Ռաքուէլի³¹, քանզի անդ մե-
ռաւ ի ճանապարհին ասպարիղին, զարձելոյն Յակովբա ի Միջագետաց: Եւ
իրրեւ ետես Յովսէփ զգերեզմանն Ռաքուէլի, մաւր իւրոյ, ընթացաւ անդանել
ի վերա գերեզմանին, եւ համբարձել զձայնն իւր ողբայր արտասուաւք, եւ
գոչէր դառնացեալ անձամբն³² զանուն նորա, Ռաքէլ, Ռաքէլ, մայր իմ,
արի՛ ի հողոյդ, եւ տես զՅովսէփ որ³³ սիրէիրտ եթէ զի եղև, ահա ես ինքն
գերի վարեալ յեղիպոտոս, ի ձեռն աւտարաց մատնեալ իրրեւ զշարագործ, զի
եղբարքն իմ զիս մերկ ամենեւին ետուն ի ծառայութիւն, եւ Յակովբ ոչ զի-
տաց: Բաց ինձ, մայր իմ, եւ ընդալ ի գերեզմանդ, եղիցի գերեզմանդ մի մա-
հի՛ք ինձ եւ քեզ, ընդալ, Ռաքուէլ, զորդի քո զոր առաւել սիրէիր քան զքեզ,
ընդալ Ռաքուէլ զգերեալս³⁴ զի մի բռնա[մ]ա՛հ եղեաց, ընդալ մայր իմ զյան-
դարծաւրէնս զերծեալս ի Յակովբա, զոր աւրինակ եւ ի քէն ի մանդութենէ
մեկնեցաւ: Լուր մայր իմ զառն ողբոցս եւ հեծութեանս, եւ ընդալ ի ներքս առ
քեզ, քանզի ոչ եւս³⁵ տանին զարտասուս իմ աշս, եւ ոչ անձն իմ զարէ ողո-
ղանալ հեծութեամբ, Ռաքուէլ, Ռաքուէլ, ոչ լսես որդոյ³⁶ քում Յովսէփա,
ահա բռնադատել³⁷ տանին եւ ոչ կամիս զիս ընդունել. զՅակովբ կարդացի եւ
ոչ լուաւ ձայնի իմում, ահաւասիկ եւ զքեզ կոչեմ եւ ոչ կամիս լսել ինձ, աստ
մեռայց ի վերա գերեզմանիս քո, զի յերկիր աւտար մի երթայց իրրեւ զշա-
րագործ:

23 Բ. գոչեցիր

24 Բ. առ հայրն իմ Յակոբ

25 Բ. արկին եղբարքն

26 Բ. ասէին

27 Բ. վաճառեացի ցտար

28 Բ. յարուցեալ

29 Բ. իւրեանց եղբայրն

30 Բ. ոչ իշխեցեալ գիտյոքն

31 Բ. Հռաքուէլի

32 Բ. ամձամբ

33 Բ. զոր

34 Բ. գերեալս

35 Բ. բանգի եւ ոչ եւս

36 Բ. որդւոյ

37 Բ. բռնադատեալ

Իսկ իբրեւ տեսին ամենեքին ի միասին արք խոմայեայնիք, որք առին զՅովսէփ, եթէ այսպէս ընթացեալ անգաւ ի յերեսան¹ ի վերա գերեզմանին Ռաբուէլի մաւր իւրոյ, առնին առ միմեանս. Պատանիս այս կախարդութիւն կամի առնել, որպէս զի կարացէ փախչել ի մէնջ մերով ոչ զխոսացել, զի աներեւոյթ լինիցի, կալցուք զգա եւ սրուշութեամբ կապեացուք, զի մի դամենիսին² զմեզ անպայս արասցէ: Եւ մատուցեալք առ նա ասեն սաստով. արի այսուհետեւ եւ զաղարէ ի կախարդելոյդ, զի մի Հարցուք զքեզ ի վերա գերեզմանիս, եւ կորուսցուք զոսկին զոր տուաք ընդ քո:

Եւ յարուցեալ նորա տեսին ամենեքին³ այսուցեալ զզէման նորա ի դառն լալոյն⁴: Եւ սկսան իւրաքանչիւր ոք Հարցանել Հեղարար. զի⁵ է պատանի զի այդպէս լաւ. քանզի դառնութեամբ արտմել եւ յորմէհետէ տեսեր բզգերեզմանդ զայդ. ի մէջ ձիւնթացիկ ճանապարհին, քաջալերեց ասա մեզ, ի բաց զնելով զերկիւղոտ. զի⁶ նշ գործ է քո, ասա մեզ զամենայն⁷, ընդ⁸ արւար ի ձեռս մեր: Նորա Հովիւքն յորժամ տային զքեզ մեզ այսպէս ասացին. Զուշացարուք զմա, զի մի փախիցէ ի մէնջ (որ) ի ճանապարհին, զի ամենադժնէ⁹ է ի տղայական տիոց. ապա թէ զերձանի ի մէնջ մեք անպարտք եմք: Քանզի յառաջագոյն ասացաք զդորա զշարագործութիւնդ¹⁰:

Յայտնէ մեզ ոյր¹¹ ծառայ եղեր, նոցա Հովիւացն¹², եթէ այլ ուրուք պատի, եւ ծանոյ մեզ եթէ վասն էր այդպէս ի վերա գերեզմանիդ անգար: Մեք զքեզ զնեցաք եւ տեսաք քո եմք, պատմէ¹³ մեզ իբրեւ զծառա դամենայն ինչ զբէն. միթէ զողացար ինչ զքո տերանցն, եւ ատելի եղել¹⁴ վաճառեցար որպէս զանպիտան, կամ զայլոյ իրա թաղուցել ըմբռնեցար՝ ոչ կարացել փախչել, կամ եթէ ի մէնջ թաղուցանես զգիւղումսն քո ում այլում ծանուցանես: Քանզի մեր¹⁵ այսուհետեւ ծառայ եւ, եւ ըստ որում ասացին որք զքեզն վաճառեցին, փախչել ի բաց կամիս ի մեր յուրացելոցս: Այլ միսթարեցիր¹⁶ եւ յայտնէ դամենայն¹⁷ վասն քո. քանզի երեւիս աղատ, եւ ոչ կարեմք այսուհետեւ վարեալք իբրեւ զծառա, այլ որպէս եղբայր¹⁸ մեր եւ որդի սիրելեաւ: Քանզի տեսանեմք ի քեզ զբարերարութիւն մեծ, եւ ատուել սղաւնութիւն բաղում Համեստութեամբ: Եւ արդարեւ արժանի եւ առաջի թաղաւորաց կալոյ, եւ ընդ մեծամեծս պատիւ առնուլ, ու մանուկ: Զի զեղեցկութիւնդ քո մեծվայելուչ է, եւ յիշխանութիւն զքեզ Հասուցանէ վաղվադակի, եւ եղիցիս ան զմեր բարեկամ եւ ծանաթ, ուր տանիմք զքեզ լինել յուրախութիւն քեզ:

1 Բ. երեսուն

2 Բ. զամենեքին

3 Բ. ամենեքին

4 Բ. լալոցն

5 Բ. քո, զամենայն ասա մեզ

6 Բ. ամենադժնի

7 Բ. զշարագործութիւնն

8 Բ. յայտնեա, որ

9 Բ. հովուացն

10 Բ. պատմեա

11 Բ. եղար

12 Բ. քի ի մէնջ քաւուցանես: Քանզի մեր

13 Բ. միսթարեցիր

14 Բ. զամենայն

15 Բ. զեղբայր

Ո Ի Թ Վ Ա Հ Ա Ն Գ Ի

Եւ սրտատախտանի տուել Յովսէփաւ ասէ Հեծութեամբ. Ոչ ծառայ եղէ եւ ոչ զոդ եւ ոչ կախարդ, եւ ոչ մեղուցեալ ինչ մատնեցաւ ի ձեռս ձեռ, այլ որդի սիրելի եղեալ եւմ Հաւր իմոյ, նմանապէս եւ մաւր իմոյ բոլորով իմ սիրեցել, եւ միամաւր. իսկ նոքա հովիւքն եղբարք իմ, եւ հայր իմ առաքեաց զիս տեսանել զողջ(ն)ութիւն նոցա, քանզի իբրեւ զհայր հոգայր յաղագս նոցա, նեղել վասն յամելոյն իւրեանց ի լերին: Վասն այսորիկ առաքեցաւ ի հաւրէն տեսանել զնոսա. իսկ նոցա կայել զիս ի ծառայութիւն զԺնէ(ն) նախանձով վարեալք՝ մերժեցին զիս ի հաւրէն ոչ բերելով զսէրն, զոր սիրէրն զիս հայրն իմ:

Իսկ զերեզմանս որ աստ է մաւր իմո է Ռաքելա, քանզի երբեմն հայր իմ ի Խառանա գալով ընդ այս անց, երթեալ ի տեղին ուր այժմ բնակեալ է: Եւ յանցանելն հաւրն մեռաւ աստ մայր իմ եւ թաղեցաւ ի զերեզմանիս զոր զուր տեսանէք. եւ լուել նոցա լացին վասն նոցա¹ եւ ասին ցնա. մի երկնչիւր սրտանի, քանզի ի պատիւ մեծ երթաս զու յնդիպտոս, եւ կերպարանք քո վկաէ վասն քո ազատ ծէ(ն)ղեանդ. քաջայոյժ այր լեր առաւել վճարել նախանձուէ եւ մանաւանդ սրպէս ասացեր յատեցող եղբարց:

Իսկ եղբարք Յովսէփաւ յորժամ զնա վաճառեցին, ածել քուշ զինն յաւժարարար², եւ շաղախել զպատմուճանն Յովսէփաւ սրբոյ, փութով առաքեցին հաւրն իւրեանց, եւ ասացեալք³ զայս զտաք ընդեղեալ յանապատին⁴, եւ վաղվաղակի ծանեաք եթէ այս սղեստ Յովսէփաւ եղբարք մերում, զոր սղենոյր, եւ ի տրամութեան եմք ամենեքին ոչ գտել զեղբայրն⁵ մեր, բայց միայն զպատմուճանն ամենալաւին Յովսէփաւ, յաղագս այսորիկ տա քեզ հայր առաքեցաք զպատմուճանդ, ծանիր, եթէ որդոյ⁶ քո է այդ⁷, քանզի մեք զիտացաք նորա զոլ զպատմուճանդ:

Եւ իբրեւ Լոտն Յակոբ զպատմուճանն Յովսէփաւ, զոչեաց լալով եւ զառնապէս Հեծութեամբ. ասէ՝ Յովսէփայ որդոյ իմոյ է սղեստս այս, զաղան չար եկեր զորդին իմ, եւ ողբալով ասէր անտանելի Հեծութեամբ, ընդէր ոչ ես քո փոխանակ զազանակուր⁸ եղէ, ընդէր ոչ վաղվաղակի զիպեցաւ ինձ զաղանն եւ զտա կերակուր ի նմա, փոխանակ քո, ով Յովսէփ, վա՛յ ինձ, վա՛յ ինձ, զի աղիքս իմ խորովին վասն Յովսէփաւ. վա՛յ ինձ, վա՛յ ինձ, ուր կեբաւ զորդեկն իմ, զի երթեալ կոտորեցից⁹ զալիս իմ ի վերայ տեղոյն¹⁰ նորա եւ ոչ կամ իմ կել¹¹ վա՛յրկեան մին առանց Յովսէփաւ. երթայց եւ զոչեցից յանապատին զաւրութեամբ իմով Հեծելով, զի ժողովեցին զաղանքն¹² եւ ընդ իս սգացեն, ես եմ պատճառք¹³ մահուան որդոյ իմոյ, ես եմ որ կուրացուցի զիմ լուսաւոր աշոս, եւ որդեկ իմ զքեզ սպանի, ասել¹⁴ զնա ի հաւտն տեսանել զեղբարս քո հանդերձ հաւտովքն, լացից այսուհետեւ եւ սգացից զամենայն ժամանակս,

1 Բ. վասն նորա

2 Բ. յոժարար

3 Բ. ասացեալ

4 Բ. անապատին

5 Բ. զեղբայր

6 Բ. որդւոյ

7 Ա. էէ այդ

8 Բ. զազանակեր

9 Ա. կոտորեցի

10 Բ. տեղւոյն

11 Բ. կեալ

12 Բ. զազանք

13 Բ. պատճառ

14 Ա. առել

ով որդեակ, մինչև իջից ի դժոխս առ քեզ, ով որդեակ, եւ փոխանակ մարմնոյդ, եղից առաջի աշաց իմոց զպատմութեանդ քո եւ սպացայց զքէն սուղ մեծ, ով որդեակ իմ, զի ողջ եւ առանց պատառելոյ է, եւ զի ոչ եկեր զքեզ զազան, սիրելի իմ, այլ առաւել ի ձեռաց մերկացել սպանար:

Քանզի եթէ¹⁵, որպէս ասեն եղբարք քո, զազանակեր եղեր, պատմութեան քո ըստ մասին պատառել լինէր ի դազանէն, զի ոչ յառաջագոյն մերկանալ ի քէն զազանն անսայր, եւ յետոյ ի մարմնոց քոց յազենալ, որդեկ իմ: Եւ եթէ դարձեալ նախ մերկացուցանէր եւ ապա յետոյ ուտէր, անշարխ մնացել լինէր յարենէ պատմութեան քո, քանզի ոչ ժանեց ցրցտումն, եւ ոչ ճերանաց¹⁶ ցելումն ի պատմութեանիս գտանի: Իսկ ուստի է արիւնս, իբրեւ զի ոչ է արուեստ զազանաց, մերկացուցանել նախ եւ յետոյ ապա պատառել: Իսկ եթէ զազանն, որ եկեր զՅովսէփ, սա միայն պատահեցաւ, զամենայն միանգամայն գործելով, սովաւ ինձ միայնում(ն)ս կոծ մեծ, զի սպացայց զՅովսէփ. եւ կոծեցայց զպատմութեանս, երկու սուղ, երկու լալիք, եւ կոծք զառնագոյնք, Յովսէփա եւ պատմութեանիս, եւ եթէ զիրար¹⁷ մերկացաւ եւ կամ զիրար¹⁷ սպանաւ: Մեռ(աւ)այց աշտահեսեւ եւ ես, որդեակ իմ Յովսէփ, լոյս իմ եւ նեցուկ, եւ պատմութեանս քո ընդ իս իջցէ ի դժոխս, քանզի ոչ եւս տեսնել կարեմ զլոյս¹⁹ զայս առանց քո, պակասեցէ ոգի իմ ընդ ոգոյ²⁰ քում, որդեակ իմ Յովսէփ:

Ո Ի Թ ՎԱ Հ Ա Ն Գ Ի*

Իսկ իսմակեացիքն իջուցին փութով եւ խնդութեամբ մեծաւ զՅովսէփ յեղիպտոս, խորհելով միանգամայն վասն զեղեցկութեան Յովսէփա, ընչից պատահելոյ ընչից մեծամեծաց, եւ յանցանելն նոցա ընդ մէջ քաղաքին, ահա Պետտիրէս վաղվաղակի պատահեց նոցա, եւ տեսել զՅովսէփ հարցանէր ցրնոսա, ասացէք վաճառականք, ուստի է պատանիս այս, քանզի ոչ նման է ձեզ, քանզի ամենեքին իսմակեացիք էք, իսկ այս պատանիս ամենեւին զեղաւոր է: Եւ նոցա պատասխանի տուել յոյժ աղատ (տա?)նէ է¹ ասեն, եւ բազում իմաստութիւն ունի մանուկս: Եւ տուել նոցա զին բազում, առատութեամբ, ե ցանդութեամբ զնեց զՅովսէփ, եւ տարել զնա ի տունն իւր փորձէր ուսանել զվարս նորա: Իսկ սա ճշմարտութենէ շառաւիղ² Սրբոյն Արքաճամբու եւ Սահակա եւ Յակոբա, յառաջէր յառաքինութիւն արքայաւորէ, եւ ժամէ³ ժամ ի տանն Պետտիրէի⁴ նահատակէր հաստատութեամբ հայեցումով եւ բանիւ աշտիճան⁵ բարեպաշտութեան լինելով ամենայն պարկեշտութեամբ, եւ անպակասարար ունելով առաջի աշաց իւրոց զքննող սրտից մարդկան, զԱստուած հարցն, որ փրկեց⁶ զնա ի դիոյն մահուանէ յեղբարցն⁷ իւրոց, բայց սակայն ի սրտին իւրում տրտում էր տխրագոյն յաղազս հաւրն իւրոյ Սրբոյն Յակոբա:

15 Բ. քէ

16 Բ. ճիրացան

17 Ա. զեքզ

18 Ա. աշտոհետէ

19 Բ. Կր պակասի զլոյս

20 Բ. ողւոյ

1 Բ. ազատնէ է

2 Բ. ճշմարտութեան շառաւիղ

3 Բ. եւ ժամէ ի

4 Բ. Պետրափէի

5 Բ. աստիճան

6 Բ. փրկեացն

7 Բ. յեղբարց

* Զեռ. Վիեննայի Բ. 126 ունի «Եւրքն Վահան զի»:

Եւ տեսել Պետտարիւն⁸ զմանդանն կազմութիւն եւ զլաւարարութիւն, բազում առաքինութեամբ եւ մտաւորութեամբ, զամենայն որ ինչ իւր ստացել էր՝ եւ Յովսէփա, իբրեւ մտերիմ որդոյ, եւ ամենեւին ոչ զխռէր զոր ինչ առնէրն Յովսէփ, զամենայն իւր մինչ բանիւ միոյ, բայց միայն հացին զոր ուտէրն ի ժամու, քանզի գիտէր զՅովսէփ⁹ եթէ հաւատարիմ է, մանաւանդ ըղբոր՝ առել, զի բազմանային ինչք նորա ի ձեռն Յովսէփա, եւ ինդութիւն մեծ էր ծառայից եւ աղախնայից¹⁰, բազում բարութեամբք ի նմանէն եղևոց:

Իսկ տիկինն իւր տեսել զՅովսէփ, զեղով եւ մտաւորութեամբ զարդարել, խոցեցաւ տօփանաւք եւ զիւական մոլորութեամբ, եւ յոյժ ցանկայր ննջել ընդ նմա, եւ զպարկեշտն զայն եւ զեղբարն սղատութեան¹¹ ի խորս գիծութեան ընդենուլ փութայր, բիւր մեքենաւք եւ զարդարմամբքն¹² կարծէր միանգամայն անխնայարար գործել, ստէպ ստէպ հանդերձս փոփոխելով, ըղզէմն փողիփողունս առնելով, ոսկով պճնելով, սատանայական ակնարկութեամբ, զիճական պատրանաւք¹³ զեղէր իժն զսուրբ զհայեցումսն¹⁴, քանզի կարծէր նայ աշտօրիկ կերպարանաւք զիւարար որդայթիւ զողիս սրբոյն:

Իսկ Յովսէփ ի զողմանի եղևալ, եւ երկիրդին¹⁵ Այ. պարապեալ, եւ ոչ տեսեամբ անգամ զակնն¹⁶ ի նա հարկանէր: Եւ տեսել նորա եթէ արուեստք արդարանաց զատարդանան առ Յովսէփ, առաւել եւս տուրէր, եւ սաստկարար բորբոքէր, ոչ եւս գտանելով¹⁷ թէ զինչ արասցէ նմա: Այնուհետեւ¹⁸ ըղմտաւ ածէր յանդգնարար բանիւ կոչել զնա ի գործ անարդարութեան¹⁹ եւ գիտել²⁰ միանգամայն իբրեւ իժ մոլեկան, հեղուլ ի վերայ նորա զթիւնս²¹ զիծութեան, ասել լըբութեամբ՝ Ննջէ ընդ իս, մի վատասութեան, այլ համարձակէ²² մի վատասութեան²³, (զ)ի վայելեցից ի գեղոյ քումէ²⁴ մինչեւ ի լրումն, յագեցիր զու ի յիմէ գեղեցկութենէս. սենեկք բազումք ձեռնառու²⁵ են մեղ, իշխանութիւն ունիս զու բոլոր տանս. այլ ոք ոչ իշխէ ամենեւին առ մեղ մտանել, եւ ոչ իմանա ոք զգործեցեայն մեր:

Իսկ անդամանդէ հոգով²⁶ եւ մարմնով, այսպիսի ալեկոծութեան ոչ նուաստացաւ մտաւք, այլ ի բաց մերժեց զամենայն եղևալսն մասն երկիրդին Այ., իբրեւ զյայտնիս զձաճուկսն: Համարել, եւ մայելուչ համեստութեամբն իւրով, հաւանեցուցանէր զնա սուրբ բանիւք, ոչ է զայս արժան գործել, ով կին զու, զմեղս ընդ քեզ տիկնոջս, քանզի երկնչիմ ես յԱստուծոյ: Արդ²⁷ ահա Տէր. իմ զամենայն ինչս իւր հաւատաց ինձ ի տան եւ ի յանդի²⁸, եւ ոչ ինչ է որ ընդ իմով իշխանութեամբ չիցէ բայց²⁹ ի քէն ի տիկնոջս, յոյժ անպա-

8 Բ. Յովսէփ

9 Բ. աղախնեաց

10 Բ. զգաստութեան

11 Բ. զարդարմամբքն

12 Ա. պրանաւք

13 Ա. գեղեցկութեան

14 Բ. երկիրդին

15 Բ. զակնն

16 Բ. գիտելով

17 Բ. այնու

18 Բ. արդարութեան

19 Բ. զիտեալ

20 Բ. զբոյնս

21 Բ. համարձակեա

22 Ա. վատասութեան

23 Բ. զի ... քումէ

24 Բ. ձեռնառու

25 Բ. անդամանդեա հոգով

26 Բ. Արդ յուր

27 Բ. եւ յանդի

28 Բ. բաց

տե՛հ էլ զայսպիսոյ տեսոն զո՛ւրս արհամարհել, որ այնչափ զիս պատուեց, և զիս¹ ըզ արարից զայսպիսի մեղս առաջի Այ. որ քննէ զսիրտս :

Այսպիսի սուրբ բան միշտ ասէր Յովսէփ առ կինն խրատելով, աղա-
շելով, սաստելով, մեղադրելով, և ոչ ընդունէր ունին իղին²⁹, այլ՝ ևս ա-
ռաւել բորբոքէր եռացումն ի նմա չար ցանկութեանց, և միշտ զիտէր զտա-
նել զիպոզ ժամանակ և բռնաբարել զնա :

Ո Ի Թ Վ Ա Հ Ա Ն Գ Ի

Եւ տեսել Յովսէփա եթէ այնպէս լըրի կինն, և ի վերա զոյ ապակա-
նել զնա, առ Ած. հարցն իւրոց համարած զաշուն իւր և խտապոյն¹ աղաշէր
յԱստուած բարձրեալն ասելով. Որ հարցն իմոց Աբրահամու, Սահակա և Զա-
կորա, Ած. մեծ ևւ ահաւոր, փրկէ² զիս ի զազանէս, ահաւասիկ³ զու տեսանես
զմոյրութիւն կնոջս, զիարզ պաղտաբար սպանանել զիս կամի անփայելուչ
գործովք, զի եղէց մեռեալ ի մեղս նոյա միանգամայն, և կատարելապէս
բաժանեցայց ի Յակովբա անաւրիներովս, որ⁴ փրկեցեր զիս ի մահուանէ իմոց
եղբարցն, փրկէ⁵ զիս դարձեալ ևս աստի ի մոլէկան զազանէս, զի մի⁶ աւտար
եղէց գործովք իմովք, և հեծելով՝ զՅակովբ ցանկութեամբ կարգայր ասելով :

Ո՞վ Յակովբ, աղաթէ⁷ և զու առ Ած. վասն որդոյ քո Յովսէփա, զի
սաստիկ պատերազմ յարեալ ի բաժանել զիս ի յԱստուծոյ, քանզի այս զծնա-
դոյն է մահս կնոջս, առաւել քան որում եղբարքն խորհեցան սպանանել զիս,
զի այն մահն զմարմինն սպանանէր, իսկ այս մահս զոգիս իմ բաժանէ յԱստու-
ծոյ :

Ահա զու ինքնին զիտես, զի աղաթք քո վասն իմ ելին առ Ած. ոյ
չայր, և վասն այսորիկ փրկեցա⁸ ի զբոյ մահուանէն, և այժմ դարձեալ ա-
ղաշէ⁹ զբարձրեալն, չայր, զի ապրեցայց ի կանաց¹⁰ զազանէս, որ կամի զորդի
քո սպանանել, և ոչ ունի զերկրւոյն Աստուծոյ յինքեան, զի որպէս զրկեցայ¹¹
ի ծոցս քումէ մարմնովս, մի զուցէ ոգովս իմով¹² աւտա(ւ)ր եղէց յոգոյ
քումէ : Առ եղբարսն իմ չոգա, և զազանք եղեն, և իրբւս զայլք գտորինք¹³
աւտարացուցին զիս ի քէն, ի յեղիպտոս իջի ի ձեռս աւտարաց, և ահա դարձ-
եալ աստ պատահեց ինձ զազան, եղբարքն իմ յանապատին սպանանել զիս
խորհեցան, և սա¹⁴ դարձեալ յըշտեմարան¹⁵ պատառել զիս կամի, աղաթէ⁷
չայր ամէնասուրբ յաղազս որդոյ քում Յովսէփա, զի մի մեռայց առաջի Աս-
տուծոյ հարցն իմոց :

Եւ իրբւ ոչ կամէր այնուհետեւ Յովսէփ լսել բանի կնոջն, որ բռնաբար
յամենայն ժամ, իրբւս զիժ վայրենի անամաթաբար զիտաց, ի զէպ ժամու

29 Բ. իմին

1 Բ. խտապոյն

2 Բ. փրկեա

3 Բ. ահաւաղիկ

4 Բ. յուսիս որ

5 Բ. փրկեաց

6 Բ. յուսիս մի

7 Բ. աղօթեա

8 Բ. փրկեցայ

9 Բ. աղայեա

10 Բ. կանանց

11 Ա. զրկեցայց

12 Բ. իմ

13 Բ. գառք գայլիմք

14 Բ. յուսիս սա

15 Ա. յիշտեմարան

ի սենեկի դռնալ որպէս եւ կամէր¹⁶ բռնոն հարել զպարկէշտէն լըբենին, բրտնարարէր ձեզալ առ ինքն զործել զանաւրէնութիւն: Իսկ¹⁷ նորա տեսել առաւել յանդգնութիւն կնոջն, վաղվաղակի ի բաց վաղեաց ի յանցս ընթացիցն, զոր աւրինակ եւ արծուի յորժամ տեսանէ զորսորդս՝ ի բարձունս համբառնա զինքն:

Այսպէս եւ Յովսէփ փախեալ յորսողէն զի մի ամենեւին զնստեացի յորսողէն, բանիւ կամ զործով, ի ձեռս նորա թողել զիւր հանդերձն, խորտակեաց զամենայն մեքենայսն սատանայի: Իսկ տեսել կնոջն թէ այնպէս փախեալ ի մեծի¹⁸ տրտմութեան եւ յերկիւղի եղեալ, եւ այնուհետեւ խորհէր զարդարն պաշարել բանիւ պարտաւորութեամբ առ այրն իւր, որպէս զի լուել տոն բորբոքեացի ցատամբ, նախանձարեկութեամբ, եւ այսպէս սպանցէ զՅովսէփ:

Չայս առաւել զմտաւ ածելով կնոջն, եթէ առաւել լուաղոյն է զի Յովսէփ սպանցի, եւ ես հանգստեան դիպեցայց, քանզի ոչ զաւրեմ յամենայն ժամ ի տան իմում տեսանել զզեղ նորա, եւ միշտ զրկել եմ ի վայելելոյ եւ յա(յ)ղենայոյ՝ յայտնապէս կամ ի ծածուկ ի զեղոյն Յովսէփա, եւ ի բաղում համեստութենէն¹⁹: Եւ կոչել զծառայսն եւ զաղախնայսն եւ ասէ ցնոստ. տեսէք զինչ զործեց ծառայն Երբանցի, զոր կացոյց տէր իմ ի վերա տանս, զի միանգամայն եւ ընդ իս կամեցաւ լինել անամաթարար, ոչ շատացաւ Յովսէփա ի յխանութիւն տան իմոյ, այլ եւ զիս կամեցաւ յառնէն մեկնել: Եւ առել զպատմունձանն Յովսէփա ցուցանելով առնն²⁰ իւրոյ մեղադրելով, իբրեւ զպարկէշտաբ ասելով. Ահաասիկ զու ածեր զպատանիս զայս հերբանցի²¹ թշնամանել զիս, եւ խաղալ ամուսնոյս քո:

Եւ լուել վաղվաղակի հաւատացեալ բանից կնոջն ասացելոցն, թէ արդարեւ այդպէս է, հրամանց²² զՅովսէփ արկանել ի բանդ բաղում փութով եւ տրտմութեամբ, ոչ ամենեւին յիշելով զաւրհնութիւնն Աստուծոյ, որ եղև ի վերա տան նորա եւ յանդի յաղաղս Յովսէփա, եւ ոչ զարձեալ քննեց զբանն(ն) ստուգապէս, այլ վաղվաղակի մձիւ ի վերա հատ, ի վերա անիրաւ զատաստանին Յովսէփա, ի զուր բանդին հրամայեց արկանել եւ ոչ ամենեւին հասանել ներելոյ եւ կամ զթութեան: Իսկ Ած. Աբրահամոս եւ Սահակոս եւ Յակոբաւ էր ընդ նմա, որ քննէ զսիրտս ասպականացուաց, եւ տա զնա ի գթութիւն բանդապետին, զի յրդարձակութեան եղիցի, քանզի ոչ երբեք Աստուածն մեր քաղցրապետ²³ ի բաց լինի յայնցանէ²⁴ որ եւ կատարել սրտիւ երկնին ի նմանէն:

16 Բ. կամէր եւ

17 Բ. լըբենին քո(կը պակաի մէկ տող)ութեամբ. իսկ

18 Բ. մեծ

19 Բ. համեստութեանն

20 Բ. առն

21 Բ. երբայեցի

22 Բ. հրամայեաց

23 Բ. քաղցրագոյն

24 Ա. յայնցի